

ใบความรู้ เรื่อง คำวิเศษณ์
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำวิเศษณ์ควรศึกษา
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบหรือขยายคำนาม สรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เพื่อให้ได้ใจความชัดเจนและละเอียดมากขึ้น (ดวงพร หลิมรัตน์, ๒๕๕๑, หน้า ๙๔)

เช่น

คนอ้วนกินจุ ("อ้วน" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำนาม "คน" "จุ" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยา "กิน")

เขาร้องเพลงได้ไพเราะ ("ไพเราะ" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยา "ร้องเพลง")

เขาร้องเพลงได้ไพเราะมาก ("มาก" เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำวิเศษณ์ "ไพเราะ")

ชนิดของคำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์แบ่งออกเป็น ๑๐ ชนิด ดังนี้

๑. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ (ลักษณะวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกลักษณะต่าง ๆ เช่น บอกชนิด สี ขนาด สันฐาน กลิ่น รส บอกความรู้สึก เช่น ดี ชั่ว ใหญ่ ขาว ร้อน เย็น หอม หวาน กลม แบน เป็นต้น เช่น

น้ำร้อนอยู่ในกระติกสีขาว

งานใบใหญ่ราคาแพงกว่างานใบเล็ก

๒. คำวิเศษณ์บอกเวลา (กาลวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า สาย บ่าย เย็น อดีต อนาคต เป็นต้น เช่น

วันพรุ่งนี้เป็นวันเกิดของคุณแม่

เขามาโรงเรียนสาย

๓. คำวิเศษณ์บอกสถานที่ (สถานวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล บน ล่าง เหนือ ใต้ ซ้าย ขวา เป็นต้น เช่น

บ้านฉันอยู่ใกล้ตลาด

นกอยู่บนต้นไม้

๔. คำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือปริมาณ (ประมาณวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือปริมาณ เช่น หนึ่ง สอง สาม มาก น้อย บ่อย หลาย บรรดา ต่าง บ้าง เป็นต้น เช่น

เขามีเงินห้าบาท

เขามาหาฉันบ่อยๆ

๕. คำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ (ประติเสธวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับ เช่น ไม่ ไม่ใช่ มิใช่ ไม่ได้ ห้ามได้ เป็นต้น เช่น

เขามิได้มาคนเดียว

ของนี้ไม่ใช่ของฉัน ฉันจึงรับไม่ได้

๖. คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงการขานรับหรือโต้ตอบ (ประติชญาวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงการขานรับหรือโต้ตอบ เช่น ครับ ขอรับ ค่ะ เป็นต้น เช่น

คุณครับมีใครมาหาขอรับ

คุณครูขา สวัสดีค่ะ

๗. คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะ (นิยมวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะ เช่น นี่ นั่น โน่น ทั้งนี้ ทั้งนั้น แนนอน เป็นต้น เช่น
บ้านนั้นไม่มีใครมาอยู่
เขาเป็นคนขยันแน่ๆ

๘. คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ (อนิยมวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ เช่น ไต อื่น ไหน อะไร ใคร ฉันทใด เป็นต้น เช่น
เธอจะมาเวลาใดก็ได้
คุณจะนั่งเก้าอี้ตัวไหนก็ได้

๙. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม (ปฤจฉาวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์แสดงคำถาม หรือแสดงความสงสัย เช่น ไต ไไร ไหน อะไร สิ่งใด ทำไม เป็นต้น เช่น
เสื้อตัวนี้ราคาเท่าไร
เขาจะมาเมื่อไร

๑๐. คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยค (ประพันธวิเศษณ์) คือ คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยคให้มีความเกี่ยวข้องกัน เช่นคำว่า ที่ ซึ่ง อัน อย่าง ที่ว่า เพื่อว่า ให้ เป็นต้น เช่น
เขาทำงานหนักเพื่อว่าเขาจะได้มีเงินมาก
เขาทำความดี อันหาที่สุดมิได้

หน้าที่ของคำวิเศษณ์

หน้าที่ของคำวิเศษณ์ มีดังนี้คือ

๑. ทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น

คนอ้วนกินจุ ("อ้วน" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม "คน")

ตำรวจหลายคนจับโจรผู้ร้าย ("หลาย" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม "ตำรวจ")

๒. ทำหน้าที่ขยายคำสรรพนาม เช่น

เราทั้งหมดช่วยกันทำงานให้เรียบร้อย ("ทั้งหมด" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำสรรพนาม "เรา")

ฉันเองเป็นคนพูด ("เอง" เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำสรรพนาม "ฉัน")

๓. ทำหน้าที่ขยายกริยา เช่น

ป่าซอกกับข้าวที่ตลาดนัดหน้าอำเภอทุกวัน ("ทุกวัน" เป็นคำวิเศษณ์ที่ไปขยายคำกริยา "ซื้อ")

๔. ทำหน้าที่ขยายคำวิเศษณ์ เช่น

คืนนี้พระจันทร์ส่องแสงสวยงามมาก ("มาก" เป็นคำวิเศษณ์ ทำหน้าที่ขยายคำ "สวยงาม" ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์)

ญาติๆชอบดื่มน้ำส้มเย็นจัดเวลาเหนื่อย ("จัด" เป็นคำกริยา ทำหน้าที่ขยายคำ "เย็น" ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์)
เป
น

๕. ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในภาคแสดง เช่น

เธอสูงกว่าคนอื่น

ขนมนี้อร่อยดี